

جمع آوری الکترونیکی اطلاعات
و
پژوهش های اینترنتی

www.ketab.ir

ا ن ت ر ن ت

جمع آوری الکترونیکی اطلاعات
و پژوهش های اینترنتی

نویسنده: مصطفی توسلی نوروزی

چاپ، صحافی و لیتوگرافی: حسنی

چاپ اول: ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نمایک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۸۸-۲۱

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

نقل و چاپ هشت ماهه منوط به اجازه رسمی از ناشر است.

سرشناسه: نویسی نوروزی، مصطفی - ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور: جمع آوری الکترونیکی اطلاعات و پژوهش های اینترنتی
نویسنده مصطفی توسلی نوروزی
مشخصات نشر: تهران: لمپا، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۱۷۲ ص. مصرع.

ISBN: 978-600-7188-2-7

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: تحقیق اینترنتی

Internet research: موضوع

موضوع: جستجوی اینترنتی

Internet searching: موضوع

موضوع: منابع الکترونیکی -- استفاده پژوهی

Electronic information resources -- Use studies: موضوع

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۹۸۷-۴۲۳۸/۳

رده بندی دیویی: ۰۰۱/۴۶۷۸-۲۲۰۲۸۵

شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۹۷۵۹۶

فصل اول پژوهش چیست

رویکرد پژوهشی چیست؟ رویکردی است؟

اهمیت و ضرورت پژوهش چیست؟

انواع اصلی روش‌ها، مدل‌ها و روش‌های پژوهشی چیست؟

فرایند پژوهش شامل چه مرحله‌هایی است؟

ویژگی‌های یک پژوهشگر موفق چیست؟

کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی چه اهمیتی در توسعه پژوهش دارند؟

رابطه پژوهش و توسعه کشور چیست؟

توسعه پژوهش در کشور به چه عواملی بستگی دارد؟

رویکرد پژوهش مشار در آموزش رسمی چه اهمیتی دارد؟

فصل دوم : مفاهیم اساسی اینترنت

تاریخچه اینترنت

تاریخچه اینترنت در ایران

سال‌شمار حضور اینترنت در ایران

مفاهیم و اصطلاحات اولیه

وب جهان گستر (World Wide Web)

فرا اتصال (Hyperlink)

- ۳۱ مرورگرهای وب (Web Browsers)
- ۳۱ موتورهای جستجوگر (Search Engines)
- ۱۳ دانلود (download)
- ۱۳ آپلود (upload)
- ۳۲ پروتکل های انتقال اطلاعات
- ۳۲ FTP : قرارداد انتقال فایل (file transfer protocol)
- ۳۲ آشنایی با آدرس اینترنتی URL
- ۳۲ اجزای آدرس اینترنتی

نصب سوم: ابزارها و منابع پژوهش های اینترنتی

- ۳۷ مقدمه
- ۷۳ فهرست های اهنما (فهرست های دست نویس شده)
- ۴۳ موتورهای جستجو
- ۴۴ موتورهای جستجو در ایران
- ۴۴ ریسمون (www.rismoon.com)
- ۴۴ جاماسپ (www.jarasp.com)
- ۵۴ جس جو (www.joo.com)
- ۶۴ پارسیک (www.parsseek.com)
- ۶۴ پارسی جو (www.parsijoo.ir)
- ۷۴ سلام (http://salam.ir)
- ۷۴ بهجو (www.behjoo.com)
- ۸۴ دارویاب (www.darooyab.ir)
- ۸۴ شیعه سرچ (www.shiasearch.com)
- ۵۰ سایر موتورهای جستجو
- ۵۹ معرفی موتورهای جستجوگر تخصصی عکس
- ۴۶ ابر موتور جستجوگرها (Meta search engines)
- ۶۶ سایت داک داک گو
- ۶۷ سایت داک پایل
- ۶۷ سایت دی پر وب

فصل چهارم؛ نحوه عملکرد موتورهای جستجوگر

فصل پنجم؛ وب عمیق

- ۱۰۵ مقدمه
- ۱۰۵ تاریخچه
- ۱۰۶ اهمیت وب عمیق
- ۱۰۷ بخش های مختلف وب نامرئی
- ۱۰۷ وب مات یا تاریک
- ۸۰۱ وب عمیق
- ۱۰۸ وب خصوصی و وب ملکی
- ۱۰۹ اینترنت واقعا پنهان
- ۱۰۹ شیوه های اطلاع یابی در وب نامرئی
- ۱۰۹ دسته های اطلاعاتی
- ۱۱۱ ورتال ها یا پایگاه های اطلاعاتی خاص موضوعی
- ۱۱۲ جرم و تره های کاوش
- ۱۱۲ استفاده از ابزارهای خاص
- ۱۱۲ استفاده های دیگر از وب عمیق
- ۱۱۴ هر آنچه که می توان از اینترنت تهیه کرد
- ۱۱۴ مواد مخدر
- ۱۱۴ ارز تقلبی
- ۱۱۴ مدارک جعلی
- ۱۱۴ اسلحه، مهمات و مواد منفجره
- ۱۱۴ قاتل (Hitman)
- ۱۱۵ اعضای بدن انسان
- ۱۱۵ جرایم اینترنتی و فایل های غیر قانونی موجود در دارک نت
- ۱۱۵ پول رمزنگاری شده
- ۱۱۵ خدمات میزبانی وب
- ۱۱۵ خدمات ابری
- ۱۱۵ جرم افزار
- ۱۱۶ استخدام هکر
- ۱۱۶ مراکز تماس جرایم مختلف

۱۱۶	نحوه‌ی دسترسی به دارک نت
۱۱۶	مرورگرهای ناشناس
۱۱۶	موتورهای جستجوی ناشناس
۱۱۷	ویکی‌های جنایی
۱۱۷	چت روم‌های پنهان

فصل ششم؛ استفاده از پرسشنامه‌های الکترونیکی در پژوهشهای پیمایشی

۱۲۱	مقدمه
۱۲۲	پرسشنامه آنلاین
۱۲۲	مدیریت پرسشنامه آنلاین
۱۲۲	مزایا و پرده‌های الکترونیکی
۱۲۳	محدودیت‌های پرسشنامه‌های الکترونیکی
۱۲۵	انواع پرسشنامه‌های الکترونیکی
۱۲۵	پرسشنامه‌های الکترونیکی مبتنی بر پست الکترونیکی
۱۲۷	پرسشنامه‌های الکترونیکی مبتنی بر وب
۱۲۸	مراحل انجام یک پیمایش الکترونیکی
۱۲۸	انتخاب
۱۲۸	طراحی
۱۲۸	سنجش کارایی
۱۲۹	توزیع
۱۲۹	داده پردازی
۱۳۰	راهکارهایی برای افزایش میزان مشارکت
۱۳۰	اطمینان بخشیدن به پاسخ دهندگان از اعتبار پرسشنامه
۱۳۱	تشویق افراد به مشارکت
۱۳۱	ارسال نامه یادآوری
۱۳۱	طراحی پرسشنامه
۱۳۲	نمونه‌گیری در پیمایشهای الکترونیکی
۱۳۳	گنجاندن سئوالهای جمعیت‌شناختی در پرسشنامه:
۱۳۳	بررسی دامنه الکترونیکی استفاده کنندگان

فصل هفتم؛ ساخت پرسشنامه در سایت

- ۱۳۹ ثبت نام در پرسشنامه آنلاین
- ۱۴۱ آشنایی با محیط سایت
- ۱۴۳ طراحی و ایجاد یک پرسشنامه
- ۱۴۴ تنظیمات پرسشنامه
- ۱۴۷ انواع پرسش ها
- ۱۵۲ طراحی پرسش ها
- ۱۵۶ ذخیره پرسشنامه
- ۱۵۶ انتشار پرسشنامه

فصل هشتم؛ ساخت پرسشنامه در گوگل درایو

- ۱۶۱ معرفی گوگل درایو
- ۱۶۲ ویژگی های گوگل درایو
- ۱۶۳ نقاط ضعف این سیستم چیست؟
- ۱۶۴ ساخت پرسشنامه
- ۱۶۷ پیش نمایش پرسشنامه شما
- ۱۶۸ اشتراک گذاری پرسشنامه
- ۱۶۹ بررسی بازخوردها و داده ها
- ۱۷۱ فهرست منابع

پیشگفتار

امام علی علیه السلام فرمودند: «لَا تَلْ كَذِبًا عَقِيقَ» هیچ کرداری مانند پژوهش و تحقیق نیست. (غررالحکم و دررالکلم، ح ۱۰۴۸۳)

سیاس و ستایش خداوند بلندمرتبه را به کتاب و عنایت بی کران او توفیق تالیف و تدوین کتاب جمع آوری الکترونیکی اطلاعات و پژوهش های اینترنتی حاصل آمد. از این رو در آغاز، کمترین ادب بندگی بجای آورده و یاد می کنیم آموزنده بی آمر داری را و چا خوش گفت حکیم عمر خیام که:

اجرام که ساکنان این ایوانند
هان تا سر رشته خرد گم نکنی
کتاب و دد خردمندانند
کتاب که دبیرنا سرگردانند

با توجه به گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در سالیان اخیر، تحولات شگرفی در زندگی بشر رخ داده است، از جمله این تحولات توسعه اینترنت و حیطه های مرتبط با آن می باشد. در حال حاضر بیش از ۴۰ درصد مردم جهان آنلاین هستند و به نوعی فعالیت های اینترنتی خود را از طریق اینترنت انجام می دهند. این نشان می دهد که این فناوری توانسته است جایگاه خود را در بین کاربران به دست آورد. اینترنت به عنوان بزرگ ترین کتابخانه مجازی دنیا، نقش چشمگیری در توسعه و تسریع انجام تحقیقات و مطالعات علمی دارد. در حال حاضر نیز ضرورت استفاده از اینترنت و خدمات آن برای همه جوامع به ویژه مراکز و مؤسسات علمی و دانشگاهی و حوزوی روشن شده

است. اینترنت رسانه ای دوسویه است و همگان می توانند ضمن دریافت داده هایی به شکل های گوناگون و گاه غیراستاندارد، اطلاعاتی را نیز در آن منتشر کنند؛ به همین دلیل، اینترنت فاقد ساختار نظام مند و منطقی (مانند یک کتابخانه معتبر) در طبقه بندی اطلاعات می باشد از سوی دیگر اینترنت حاوی میلیاردها صفحه اطلاعات متنی و غیر متنی می باشد که در حال حاضر هر روز ده ها میلیون صفحه بدان اضافه می شود. از این رو اغلب کاربران و جستجوگران با ابوهی از اطلاعات مرتبط، کم مرتبط و نامرتبط روبرو شده و راه را در اینترنت گم می کنند و علی رغم صرف زمان طولانی، اطلاعات مورد نیاز خود را به طور رضایت بخش به دست نمی آورند. ابزار کاوش یا جستجو در وب جهان گستر برای رفع مشکل مذکور طراحی شده است. برای یافتن اطلاعات مورد نظر در مدت زمان کمتر ناگزیر باید با ابزارهای کاوش و راهکارهای پژوهش کارآمد در اینترنت آشنا شد. امروزه استفاده از ابزارهای کاوش به ویژه موتور جستجو برای اغلب کاربران اینترنت در دنیا امری اجتناب ناپذیر است. در اینترنت ابزار کاوش مختلفی وجود دارد که از آن جمله می توان به فهرست راهنما یا دایرکتوری، موتورهای اطلاعاتی، موتور جستجو، درگاه یا مدخل اشاره کرد. نکته مهم این است که هر یک از این ابزار جستجو، مزایا و معایبی دارند و هر کدام کاربرد خاصی دارند؛ لیکن متأسفانه آشنایی اغلب دانش یابان در حقیقت برخی از اساتید، با چگونگی استفاده از این ابزار در تحقیقات و پایان نامه ها، ناقص و ناکافی است. بیش تر با موتورهای جستجوی عمومی، آن هم به اندازه کم و ناکارآمد، آشنا هستند و به راحتی نمی توانند به وسیله سرشار اینترنت در زمینه های گوناگون بهره جویند. کتابی که پیش رو دارید در هشت فصل به رشته تحریر درآمده است و حاصل تلاشی مجدان به منظور تدوین و تالیف دانسته ها و تجربیات نگارنده، در راستای بهبود روش های جستجو در اینترنت می باشد. این کتاب با معرفی ابزارها، منابع و عملگرهای کاربردی به منظور یافتن نتایج مناسب در کمترین زمان کمک بسیار مناسبی برای محققان و دانشجوان می باشد. فصل اول کتاب به معرفی پژوهش، پژوهشگر، روش های انجام پژوهش و انواع مختلف آن پرداخته شده است. در فصل دوم تاریخچه ی اینترنت در جهان و ایران و برخی اصطلاحات اولیه در حوزه معرفتی و شناختی فصول سوم و چهارم و پنجم که مهمترین بخش های کتاب به شمار می آید به معرفی و شناخت مهمترین منابع و ابزارهای جمع آوری اطلاعات از جمله موتورهای جستجو، فهرست ها یا دایرکتوری ها، ابرجستجوگرها، معرفی عملگرهای کاربردی و پیشرفته در موتور جستجوگر گوگل (Google) و در آخر نیز به معرفی وب عمیق (Deep Web) به عنوان یک منبع ارزشمند در مقابل وب آشکار، روش های یافتن اطلاعات از این محیط (وب پنهان) پرداخته شده است. براساس یافته های پژوهشگران، حجم محتوای وب عمیق ۴۰۰ تا ۵۵۰ برابر بزرگتر از وب آشکار است و بطور متوسط

هر روز ۵,۷ میلیون صفحه به وب اضافه می شود. بنابراین شناخت این منبع عظیم اطلاعات برای جامعه علمی امری مهم به حساب می آید و استفاده از آن امری گریزناپذیر است. در فصل ششم این کتاب دانشجویان با مفاهیم اولیه پرسشنامه به عنوان یک ابزار مهم برای انجام پژوهش و گردآوری اطلاعات آشنا شده، همچنین در این فصل به تفاوت های بین پرسشنامه های سنتی و پرسشنامه های الکترونیکی (مبتنی بر وب و مبتنی بر پست الکترونیکی) پرداخته شده است. در نهایت در فصل های هفتم و هشتم نحوه ساخت پرسشنامه الکترونیکی در سایت پرسشنامه آنلاین و گوگل درایو به دانشجویان معرفی شده است.

در خاتمه لازم می دانم از مدیریت محترم انتشارات لمپا جناب آقای سید محمود ابوالقاسمی و تمامی همکاران، محترم ایشان در این انتشارات و جناب آقای میرمهدی میرزاده که در نشر این کتاب یاری نمودند تشکر و قدردانی را می نمایم و از تمامی دانشجویان عزیز، همکاران گرامی و خوانندگان محترم استعفا دارم که با رهنمودهای ارزشمند خود من را در جهت رفع نقایص احتمالی یاری نمایند. از خانواده های گرامی خود که با تحمل و شکیبایی بسیار، انجام این امر مهم را مقدور ساخته و با فراهم آوردن محیطی آسایش فرآیند تألیف این مجموعه را سرعت بخشیده اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می شود.

مصطفی توسلی نوروزی

m.tavassoli89@gmail.com